804

በኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን

የ1983 የዘጠኝ ወራት

የሥራ ክንውን ሪፖርት

አዲስ አበባ

ሚያዝያ 1983

በኢትዮጵያ ሕዝባዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን

የ1983 የዘጠኝ ወራት

የሥራ ክንውን ሪፖርት

አዲስ አበባ

ሚያዝያ 1983

ማ ው ጫ

አርዕስት

1. መግቢያ 1

2. የ1983 የስታቲስቲክስ ዐቅድ ይዘት 2

3. የ1983 የዘጠኝ ወራት የሥራ ክንውን ግምገማ 4

4. የበጀትና የሰው ሃይል አጠቃቀም 16

5. ያጋጠሙ ችግሮች 18

የ1983 የዘጠኝ ወራት የሥራ ክንውን ሪፖርት

1. መግቢያ፣

የአገሪቱን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ግንባታ በተገቢው መንገድ ለማራመድና ለማፋጠን ተጨባጭ ሁኔታዎች በሚፈቅዱት መሠረት የአጭር፣ የመካከለኛና የረጅም ጊዜ ዕቅዶች ግብ እንዲመቱ ለማድረግ የማዕከላዊ ፕላንን እንደ ዓይነተኛ መሣሪያ ተወስዶ ሲሰራበት ቆይቷል።

ማዕከላዊ ፕላንን ተግባራዊ በማድረግ ረገድ የፕላን መዋቅር በአገሪቱ በስፋት መዘርጋት በማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዘርፎች የፕላን አሠራር እንዲስፋፋና ልምምድ ደረጃ በደረጃ እየጐለበተ እንዲሄድ አመቺ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል። ለኢኮኖሚና ማህበራዊ ፕላን ተግባራዊነት ደግሞ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች በቅድሚያ በየዘርፉ መገኘት ወሣኝነት አለው። በተለይም ለዕቅድ ዝግጅት፣ የልማት ፖሊሲዎችና ፕሮግራሞችን ለመቀየስ፣ እንደዚሁም ምርምርንና ሌሎች ተመሣሣይ ተግባራትን ለማከናወን በየክፍለ ኢኮኖሚው ተጨባጩን ሁኔታ ሊገልጽ የሚችል ወቅታዊ፣ የተሟላና አስተማማኝ የሆነ ስታቲስቲካዊ መረጃ ጠቃሚነቱ ከፍተኛና ወሣኝ እንደሆነ ይታመናል።

ስለሆነም የአገሪቱን የስታቲስቲክስ መረጃ ፍላጐት በማሟላት ረገድ የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ከፍተኛ ተግባርና ኃላፊነት የተጣለበት በመሆኑ ባለሥልጣኑ ለብሔራዊ ስታትስቲክስ ሥራ ዕድገት አመቺ ሁኔታዎችን በመፍጠር፣ በየጊዜው የተሻለ የአሠራር ዘዴዎችን በመቀየስ ተግባር ላይ እንዲውሉ ጥረት በማድረግና እንዲሁም የአገሪቱን የዕድገት አቅጣጫና የአቅም ሁኔታዎችን በማገናዘብ ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ሁኔታዎችን የሚገልፁ ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን ለማስገኘት የተቻለውን ሁሉ ሲያከናውን ቆይቷል። አሁንም በማከናወን ላይ ይገኛል።

ባለሥልጣኑ ይህን የሚጠበቅበትን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት የሚያስችለውን ዕቅድና ፕሮግራም በማዘጋጀት ተግባር ላይ ያውላል። በዚሁም መሠረት በ1983 ለሥራ የታቀዱ ሥራዎች ይዘትና በዕቅዱ ዓመት ዘጠኝ ወራት ውስጥ የተከናወኑት ተግባራት በጥናቶች ዓይነት፣ የበጀትና የሰው ሃይል አጠቃቀም፣ በሥራው ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳደሩ ችግሮችም በዝርዝር ቀርበዋል።

2. የ1983 የስታቲስቲክስ ኣቅድ ይዘት፣

በ1983 ለማካሄድ የታቀዱት የስታቲስቲክስ ሥራዎች ቦስት ዋና ዋና ይዘት ያላቸው ሲሆኑ ኣነሱም፡ —

2.1 የተለያዩ ጥናቶችን ማካሄድ፣

2.2 ከተለያዩ ጥናቶች የተሰበሰቡትን መረጃዎች አጠናቅሮና አቀናብሮ ውጤቱን በሪፖርት መልክ ማውጣትና ከዚሁም ጋር ተመሣሣይነት ያላቸውን ሌሎች ሥራዎች ማከናወን፣

2.3 በ1984 ይከናወናሉ ተብሎ ለሚታሰቡ ጥናቶችና ሥራዎች አስፈላጊውን ዝግጅት ማድረግ ናቸው።

2.1 የተለያዩ ጥናቶችን ማካሄድ በተመለከተ፣

በ1983 ስታቲስቲካዊ ጥናቶችን በማካሄድ ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መረጃዎችን ለመሰብሰብ በኣቅድ የተያዙት የጥናት ዓይነቶች ቀጥሎ በዝርዝር የተመለከቱት ናቸው።

1. የግብርና ስታትስቲክስ ጥናቶች፣
   - ሀ/ የሰብል ትንበያ ጥናት
   - ለ/ የኣርሻ ናሙና ጥናት
   - ሐ/ የሕብረት ኣርሻዎች ጥናት
   - መ/ የመንግሥት ኣርሻዎች ጥናት
2. ትላልቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪዎች፣ የማዕድንና ኤሌክትሪክ ጥናት፣
3. የሕንጻ ኮንስትራክሽን ጥናት፣
4. የውጭ ንግድ፣ ትራንስፖርት፣ መገናኛና ፋይናንስ ጥናት፣
5. የአከፋፋይ ንግድና የአገልግሎት ሰጪ ድርጅቶች የመገራ ጥናት፣
6. የዋጋዎች ጥናት / በገጠርና በከተማ /፣
7. የቤተሰብ በጀት ጥናት / በከተማ /፣
8. የቫይታል ስታቲስቲክስ ጥናት፣
9. የጤናና የአመጋገብ ጥናት፣
10. ብሔራዊ የአመጋገብ ክትትል ሥርዓት ጥናት፣
11. የአካባቢ ሁኔታ ጥናት፣
12. የማህበራዊ ጉዳይ ጥናቶች፣
13. የሕዝብና ቤቶች ቆጠራ የካርታ ሥራ ዝግጅት፣

14. ዓመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔት ዝግጅት፣ ሲሆኑ ከእነዚሁ መካከል በተቀናጀ የቤተሰብ ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት ጥናቶችን በከተሞችም ለማካሔድ ታቅዶ አስፈላጊው የቅድመ ዝግጅት ሥራዎች ቢጠናቀቁም በበጀት እጥረት ምክንያት ዕቅዱን መሠረዝ ወይም ባልተወሰነ የዕቅዱ ዓመታት ማስተላለፍ ሁኔታው አስገድ ዷል።

2.2 <u>ከተለያዩ ጥናቶች የተሰበሰቡትን መረጃዎች አጠናቅሮና አቀናብሮ ውጤቱን በሪፖርት መልክ ማውጣትና ከዚህ ጋር ተመሣሣይነት ያላቸውን ሌሎች ሥራ ዎች ማከናወን፣</u>

- በ1983 ወይም ከዚያ በፊት የተሰበሰቡትን መረጃዎች በማጠናቀር አመቺ በሆነ መንገድ የቅንበርና የትንተና ሥራዎችን ማከናወንና የጥናቶቹን ውጤት የሚያመለክቱ ሪፖርቶችን ማውጣት፣
- በየዓመቱ ከሚካሄዱት ጥናቶችና ከልዩ ልዩ መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች የሚሰበሰቡትን የተለያዩ የስታትስቲክስ መረጃዎች ለዓመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔት በሚያመች መንገድ ማጠናቀር ማቀነባበርና ማዘጋጀት፣
- በተለያዩ መሥሪያቤቶችና ድርጅቶች የሚከናወነው የስታቲስቲክስ ሥራ ስለሚጠናከርበትና አሠራራቸውንም በማዕከላዊነት ለመምራትና ለመቆጣጠር ስለሚቻልበት ሁኔታ ጥናትና ምርምር ማካሄድ፣
- የስታቲስቲክስ ሥራን በሚመለከት ለልዩ ልዩ መንግሥታዊ መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የቴክኒክ ኣርዳታና ድጋፍ መስጠት፣

2.3 <u>በ1984 ይከናወናሉ ተብለው ለሚታሰቡ ጥናቶችና ሥራዎች አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅት ማድረግ በተመለከተ፣</u>

በ1984 ለሚካሄዱ ጥናቶችና ለሚከናወኑ ሌሎች ሥራዎች አስፈላ ጊው ቅድመ ዝግጅት በ1983 የሚካሄድ ይሆናል።ከሚካሄዱት ቅድመ ዝግጅ ቶችም መካከል ዋና ዋናዎቹ ከዚህ በታች የተገለፁት ናቸው።

- በየጊዜው ከሚካሄዱት ጥናቶችና ቆጠራዎች ልምዱን በማዳበር የሚቀጥሉት ጥናቶችና ቆጠራዎች ሊካሄዱ ስለሚችሉበት ሁኔታ የአሠራር ዘዴዎችን በማሻሻል መቀየስ፣
- በ1984 ሊካሄዱ ለታቀዱ አዳዲስና ተከታታይነት ላላቸው ቋሚ ጥናቶች አስፈላጊ የሆኑ ቅጾችን፣ መጠይቆችንና መመሪያዎችን ማዘጋጀት፣
- ለሚካሄዱት ጥናቶችና ቆጠራዎች አስፈላጊ የሆኑ የቴክኒክ ማቴሪያሎች የሚገኙበትንና የሚሟሉበትን መንገድ በመቀየስ ተግባራዊ ማድረግ፣
- በየጥናት ዓይነቶች ላይ የሚሳተፉትን የመረጃ ሰብሳቢዎች፣ የተቆጣጣሪዎችና የሌሎች ባለሙያዎችን ብዛትና የሚገኙበትን ሁኔታ መወሰን፣ ስለምልመላና ሥልጠና ዝግጅት ማጠናቀቅ፡፡

የ1983 ዕቅድ በፕሮግራሙ ቅደም ተከተል መሠረት ተግባራዊ መሆን ከጀመረ ዘጠኝ ወራት የተገባደዱ ሲሆን የሥራ እንቅስቃሴውን በተመለከተ ከዚህ ቀጥሎ ቀርቧል፡፡

3. የ1983 የዘጠኝ ወራት የሥራ ክንውን ግምገማ፣

የ1983 ዕቅድ ተግባራዊ መሆን የጀመረው ከሐምሌ 1 ቀን 1982 ጀምሮ ሲሆን የዘጠኝ ወራት ማለትም እስከ መጋቢት 30/1983 ድረስ የተከናወኑትን የስታትስቲክስ ሥራዎች በጥናቶች ዓይነት፣ የበጀትና የሰው ሃይል አጠቃቀም እንደዚሁም ደግሞ በአፈጻጸሙ ወቅት ያጋጠሙ ችግሮች ቀጥሎ ቀርበዋል፡፡

3.1 የተለያዩ ጥናቶችን ማካሄድ በሚመለከት የተከናወነ፣

ባለሥልጣኑ የሚያካሂዳቸው ስታትስቲካዊ ጥናቶች በሁለት ዓይነት ዘዴ ተከፍለው የሚካሄዱ ሲሆን አንደኛው በተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት የሚካሄዱ ጥናቶች ሲሆኑ እነሱም፡ —

ሀ. የሰብል ትንበያ ጥናት
ለ. የእርሻ ናሙና ጥናትና
ሐ. የአምራቾችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት ናቸው፡፡

በሁለተኛ ደረጃ የሚካተቱት — የጥናት ዓይነቶች ደግሞ ተከታታይነት ያላቸውና በቋሚነት መረጃ የሚሰበሰብላቸው ጥናቶች ማለትም:-

ሀ. የትላልቅ ማምረቻ ኢንዱስትሪዎች፣ የማዕድንና ኤሌክትሪክ ጥናት፣

ለ. የትራንስፖርትና መገናኛ ጥናት፣

ሐ. በከተሞች የዋጋዎች ጥናትና

መ. ዓመታዊ የስታትስቲክስ መጽሔት ዝግጅት ናቸው። በሁለቱም የጥናት መስኮች የተከናወኑት ተግባራት እንደሚከተለው ነው።

3.1.1 <u>በተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት የሚካሄዱ ጥናቶችን በሚመለከት የተከናወነ፣</u>

3.1.1.1 የተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም ከ1973 ጀምሮ በአሥራ ሁለት ክፍላተ ሀገር /ኤርትራንና ትግራይን ሳይጨምር/ በየዓመቱ ሲካሄድ መቆየቱ በተደጋጋሚ ተገልጸአል። ይኸው ፕሮግራም በመቀጠል የገብርናውን ጥናት ደረጃ በደረጃ ለማስፋፋት በታቀደው መሠረት ትርፍ አምራች በሆኑት ክፍላተ ሀገር ማለትም በ1979 በአርሲ፣ በጎጃምና በሸዋ፣ በ1980 ደግሞ በወለጋና በባሌ፣ እንደዚሁም የሠፈራ ፕሮግራም በተካሄደባቸው ክፍላተ ሀገር በከፋና በኢሉባቦር ጥናቱ በሰፊት እንዲካሄድ መደረጉ ይታወሳል። ሆኖም ከ1981 የበጀት ዓመት ጀምሮ ከጥናቱ የሚገኙት መረጃዎች በአዲሱ አስተዳደር አካባቢ ደረጃ ውጤት ለማስገኘት የሚቻልበትን ሁኔታ በማሰብ የአሠራር ለውጥ ተደርጎ በቂ ገበሬ ማህበራት መመረጣቸው ተገልጿል። በዚህም በተደረገው ለውጥ ምክንያት በአገር አቀፍ ደረጃ በጥናቱ የሚሸፈኑ ገበሬ ማህበራት ብዛት 867 እንደነበረ ቢታወቅም በሰሜን ክፍለ ሀገራችን በተከሰተው ሁኔታ በአንዳንድ ክፍላተ ሀገር በተወሰኑ ገ/ማህበራት የሚካሄደው ጥናት በመቋረጡ በአሁኑ ወቅት በጥናቱ የሚሸፈኑት ገ/ማህበራት ብዛት ወደ708 ዝቅ እንዲል ሁኔታው አስገድዷል።

3.1.1.2 በዚሁ በገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት ለሚካሄዱት ጥናቶች መጠይቆች፣ መመሪያዎችና ሌሎች ለጥናቱ አስፈላጊ የሆኑ የመስክ መገልገያ መሣሪያዎች ጥናቱ ወደሚካሄድባቸው ራስ ገዝና አስተዳደር አካባቢዎች በወቅቱ እንዲሠራጩ ተደርጓል።

... /6

3.1.1.3 ይሄው ፕሮግራም በተጠናከረ መልኩ እንዲቀጥል የመረጃውንም ጥራት በይበልጥ ለመቆጣጠር በመስክ ሥራው ተሣታፊ ለሚሆኑት ለራስ ገዝና አስተዳደር አካባቢ ስታትስቲክስ ኃላፊዎች፣ ለተቆጣጣሪዎችና ለመረጃ ሰብሳቢዎች እንደዚሁም ከዋናው መ/ቤት ተወጣጥተው ሥልጠና ለመስጠትና በቁጥጥር ሥራ ወደ መስክ ለሚወጡ ባለሙያዎች ሥልጠና ተሰጥቷል፡፡ ከቀድሞው በተጠናከረ ሁኔታ የሥልጠናውና የቁጥጥሩ ተግባር ከፍተኛ ትኩረት እንዲሠጠው በመወሰኑ ምክንያት በዋናው መ/ቤት የአሠልጣኞች ሥልጠና ለሁለት ሣምንታት በጥልቀት የተሰጠ ሲሆን በየራስ ገዝና አስተዳደር አካባቢዎች ደግሞ ለተቆጣጣሪዎች፣ ለነባር መረጃ ሰብሳቢዎችና ለአዳዲስ ምልምል መረጃ ሰብሳቢዎች ለስድስት ሣምንታት የክፍል ውስጥና የተግባር ሥልጠና ተሰጥቶ የተዘጋጀውን ፈተና በሚገባ ያለፉትን ብቻ ለመስክ ሥራው እንዲሠማሩ ተደርጓል፡፡ የመስክ ስምሪቱም ፕሮግራም እንደተጠናቀቀ ወደየክልሉ የተላኩት አሠልጣኞች ለአሥር ቀናት ያህል በተለያዩ ገበሬ ማህበራት በመገኘት አጠቃላይ የሥራውን ሂደት ሲገመግሙ ቆይተው ተመልሰዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ መረጃ በተሰበሰበባቸው መጠይቆች ላይ በተደረገው የናሙና ግምገማ፣ ከመስክ ሥራ መቆጣጠሪያ ቅፅ በተገኙ መረጃዎችና በመስክ ሥራ ክትትል በታየው ደካማ የሥራ አፈጻጸም ላይ ወቅታዊ የእርምት እርምጃ ተወስዷል፡፡

3.1.1.4 የ1983 የሰብል ትንበያ ጥናትና የበልግ ወቅት ጥናት በተመለከተ በመስክ የመረጃ አሰባሰቡ ተግባር የተጠናቀቀ ሲሆን መረጃውን የያዙ ቅጾችም ዋናው መ/ቤት ተልከዋል፡፡ እንደዚሁም የ1983 የግብርና ናሙና ጥናት /ለግል ባለይዞታዎች/ የመስክ ሥራው ተጠናቆ የአብዛኞቹ አስተዳደር አካባቢዎች መጠይቆች ለዋናው መ/ቤት ሲላኩ በአንዳንድ ምክንያቶች ቢቢያ ያጋጠማቸው በወቅቱ ሊደርሱ አልቻሉም፡፡ እንደዚሁም ከአንድ አስተዳደር አካባቢ የ5 ገ/ማህበራት እህሉ ገና ያልተወቃ በመሆኑ መጠይቆች ገቢ አልሆኑም፡፡ በተጨማሪም የ1983 የአምራቾች የኅብረት እርሻ ማኅበራት በአዲሱ የቅይጥ ኢኮኖሚ ፖሊሲ ምክንያት አብዛኛዎቹ በመፍረሳቸው ለጊዜው አሉ በሚባሉ 99 አምራቾች ላይ እየተካሄደ ሲሆን የ39 አምራቾች መጠይቆች ተጠናቀው ለዋናው መ/ቤት ተልከዋል፡፡

... /7

3.1.1.5 በገጠር የሚካሄደው የአምራችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናትን በተመለከተ በሥልጠና ፕሮግራም ምክንያት የነሐሴ ወር መረጃ ያልተሰበሰበ ቢሆንም በሌሎች ወራቶች በሙሉ መረጃው በመሰብሰብ ላይ ይገኛል፡፡ እንደዚሁም ከዕርዳታ ማስተባበሪያና ማቋቋሚያ ኮሚሽን ጋር በተደረገው ስምምነት መሠረት ለቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ጥናት ያሉት ሪፖርቶች በወቅቱ ወደ ኮሚሽኑ ተላልፏል፡፡ በተጨማሪም ለቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ዓላማ የሚውል በመ/ቤታችን ከአውራጃ ገበያዎች መረጃዎች የተሰበሰቡ ቢሆን በተጨማሪ ከመጋቢት 1983 ጀምሮ የሰብል ሁኔታ ጥናት ለዘጠኝ ተከታታይ ወራት ለማካሔድ አስፈላጊው ቅድመ ዝግጅት ተጠናቋል፡፡

3.1.2 <u>በቋሚነት መረጃ የሚሠበሰብባቸው ጥናቶች፡</u>

3.1.2.1 <u>ዓመታዊ የማምረቻ ኢንዱስትሪዎችና የኤሌክትሪክ ኢንዱስትሪ ጥናት፡</u>

የዚህ ጥናት የ1981 መረጃ ከኤሌትሪክ ኢንዱስትሪ መረጃ በስተቀር መረጃው ተሰብስቦ የአርሞትና የትንተናው ሥራ ተጠናቋል፡፡ የዚሁ ጥናት የ1982 መጠይቆች ጥናቱ ለሚመለከታቸው እንዱስትሪዎች ተሠራጭቷል፡፡

3.1.2.2 <u>ዓመታዊ የትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት፡</u>

ለትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት ዝግጅት የ1981 መረጃ በሙሉ ከሚመለከታቸው መ/ቤቶች ተሰብስቧል፡፡

3.1.2.3 <u>በከተሞች የዋጋዎች ጥናት፡</u>

በተመረጡት 23 ከተሞች / ከመቀሌ በስተቀር / የሚካሔደው የዕቃዎችና የአገልግሎቶች የችርቻሮ ዋጋ ጥናት የ1983 መረጃ አሰባሰብ ሂደት እንደቀጠለ ነው፡፡ እንደዚሁም የአዲስ አበባና የአሥራ ከተሞች መረጃ የዘጠኝ ወራት በየወቅቱ ተሰብስቧል፡፡

3.2 <u>ከተለያዩ ጥናቶች የተሰበሰቡትን መረጃዎች አጠናቅሮና አቀነባብሮ ውጤትን በሪፖርት መልክ ማውጣትና ከዚሁ ጋር ተመሣሣይነት ያላቸውን ሌሎች ሥራዎች ማከናወን በተመለከተ የተከናወነ፡</u>

.../8

3.2.1 የግብርና ስታትስቲክስ ጥናቶች፡

3.2.1.1 የ1981 የግብርና ናሙና ጥናት አጠቃላይ መረጃ /የግል፣ የመንግሥትና የሕብረት ኣርሻዎች / የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል።

3.2.1.2 የ1979ና የ1980 እንዲሁም የ1981 የቤት እንስሳት ብዛት በዓይነት፣ በጾታና በዕድሜ /ለግል፣ ለአምራቾችና ለመንግሥት / የያዙ ሪፖርቶች ዝግጅት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል።
የዚሁ ጥናት የ1982 ሪፖርት ዝግጅት ለግልና ለመንግሥት ይዞታዎች ተጠናቆ በግምገማ ላይ ሲሆን የመንግሥት እርሻን በተመለከተ የቅንብሩ ተግባር በመከናወን ላይ ይገኛል።

3.2.1.3 ለ1982 አጠቃላይ ሪፖርት ዝግጅት የሚሆነው የ1982 የአምራቾች የሕብረት ኣርሻዎች የበልግ ወቅት የምርትና የታረሰው መሬት ስፋትና የመንግሥት ኣርሻዎች የዋናው መኸር መረጃ በመምሪያው ባለሙያዎች በ"ፒሲ" ተቀነባብሮ ሪፖርቱ በዝግጅት ላይ ይገኛል።

3.2.1.4 በ "FOOD INFORMATION SYSTEM" ፕሮጀክት አማካይነት ከተለያዩ መ/ቤቶች የሚሰበሰበው መረጃ እንደቀጠለ ሲሆን በሰብል ትንበያ ጥናት " የሰብል ሁኔታ" መረጃ በመጠቀም ሪፖርቱ በኅዳር ወር 1983 ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል።

3.2.1.5 የ1980 የበልግ ወቅት ምርት ሪፖርት ለአምራቾችና ለሕብረት ሥራ ማኅበራት እንደዚሁም ደግሞ የ1981 የግል ባለይዞታዎች ሪፖርቶች ተዘጋጅተው ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል።

3.2.1.6 የ1983 ሰብል ዘመን የሰብል ትንበያ ጥናት መረጃ ሪፖርት ዝግጅት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል።

3.2.1.7 የ1982 የታረሠ መሬትና የምርት መጠን የያዘ አጠቃላይ ሪፖርት /የግል፣ የአምራቾችና የመንግሥት/ በአብዛኛው ሥራው የተጠናቀቀ ሲሆን የትየባ ሥራ በመከናወን ላይ ይገኛል፡

.../9

3.2.1.8 ለግብርና ናሙና ጥናት የሚያገለግል የአካባቢ የመሬት ስፋት፣
የምርት፣ የሰብል...ወዘተ ኮዱ ቡክ በአማርኛና በእንግሊዝኛ
የተዘጋጀ ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ ለ1983 ግብርና ናሙና
ጥናት የሚያገለግል የኤዲቲንግ መመሪያ ተዘጋጅቶ ለኤዲተሮች
ተሰራጭቷል።

— "METRIC EQUIVALENT OF AREA LOCAL UNITS".
በሚል ርዕስ የተዘጋጀው ሪፖርት በመገምገም ላይ ሲሆን የሰብል
ዘመንን /CROP CALENDAR/ የሚያሳይ አጠቃላይ ሠን
ጠረዥ በ1983 የተሰበሰበ መረጃን በመጠቀም የቅንብር ሥራ
የተጠናቀቀ ሲሆን ለሕትመት አስፈላጊው ዝግጅት በመደረግ ላይ
ነው።

— የ1981 የትንተና ሠንጠረዥ /CROSS TABULATION/
የሆነ የመሬት አጠቃቀም /LAND UTILIZATION/ የመጀመ
ሪያ ደረጃ ሠንጠረዥ ከተገመገመ በኋላ በመረጃ ማቀነባበሪያ ኣር
ማት በመደረግ ላይ ይገኛል።

3.2.2 <u>የማምረቻ ኢንዱስትሪዎችና የኤሌትሪክ ኢንዱስትሪ ጥናት፣</u>

የዚህ ጥናት የ1980 ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች የተሠራጨ
ሲሆን የ1981 መረጃ ግን የትንተና ሥራ ተጠናቆ የትየባ ሥራ
በመከናወን ላይ ይገኛል። ኤሌትሪክን አስመልክቶ ለመብራት
ሃይል ባለሥልጣን የተላከው የ1981 መጠይቅ ተሞልቶ እንዲላክ
ለን በተደጋጋሚ ቢጠየቅም መጠይቁን በወቅቱ ለመመለስ አልተባበ
ሩም።

3.2.3 <u>ዓመታዊ የትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት፣</u>

ለ1980 የትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት ዝግጅት የተሰበሰበው
መረጃ ሪፖርት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል። የዚሁ ጥናት
የ1981 መረጃ ተቀነባብሮ የትየባ ሥራ በመከናወን ላይ ይገኛል።

3.2.4 <u>የአምራቾችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት፤</u>

3.2.4.1 የአዲስ አበባ የችርቻሮ ዋጋ መመዘኛ /PRICE INDEX/ ሥራ ወቅቱን ጠብቆ በየወሩ እየተዘጋጀ ለተጠቃሚዎች እንዲሠራጭ ተደርጓል።

3.2.4.2 <u>በገጠር የአምራችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት፤</u>

የዚህ ጥናት የ1980 ሪፖርት ዝግጅት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል። የ1981 የአምራች ዋጋ መረጃ የትንተና ተገባር በመከናወን ላይ ሲሆን በሌላ በኩል ደግሞ የ1982 መረጃ የኤዲቲንግ፤ የኮዲንግና የዳታ ኢንትሪ ተግባር በመጠናቀቅ ላይ ነው።

3.2.4.3 የ1981/82 የ23 ከተሞች የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች እንዲሠራጭ ተደርጓል። የእነዚሁ ከተሞች የ1982 የዋጋዎች መረጃ ሪፖርት የመተየብ ሥራ በመከናወን ላይ ይገኛል።

3.2.4.4 በተመረጡ 23 ከተሞች የሚካሄደው የሆቴሎች፤ የሕንጻና የምግብ ዋጋ ጥናት የ1981/82 መረጃ ሪፖርት ዝግጅት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች እንዲሠራጭ ሆኗል። የእነዚሁ ከተሞች የ1982 በጀት ዓመት መረጃ ቅንበር እየተካሄደ ነው።

3.2.5 <u>የሕዝብና ቤቶች ቆጠራ፤</u>

3.2.5.1 በ1976 በተካሄደው የሕዝብና ቤቶች ቆጠራ የተሰበሰበው መረጃ የትንተና ሪፖርት የማዘጋጀት ተግባር ቀጥሎ በመከናወን ላይ ይገኛል። ቀደም ሲልም በክፍለ ሀገር ደረጃ ከወጡት ሪፖርቶች በተጨማሪ የጎንደርና የወሎ ተጠናቆ የታተመ ሲሆን የትግራይ፤ የኤርትራ፤ የአሰብ አስተዳደርና በብሔራዊ ደረጃ የሚዘጋጁት ሪፖርቶች ሥራ በመከናወን ላይ ይገኛል።

3.2.5.2 የ1979 የቪይታል ኩነቶች ምዝገባና የቤተሰብ ጥናት በመጀመሪያ ዙር የተሰበሰበው መረጃ በኮምፒውተር የማቀነባበሩ ተግባር ስለተጠናቀቀ የመረጃው ግምገማ፣ ከተቀነባበረው መረጃ መሠረታዊ የሆኑ ሠንጠረዦች /SUMMARY TABLES/ የማዘጋጀት ተግባርና እንዲሁም ደግሞ የትንተና ሪፖርት ዝግጅት ተግባር ቀጥሎ በመከናወን ላይ ነው:: የዚሁ ጥናት የሁለተኛው ዙር መረጃ በክፍለ ሀገር ደረጃ በኮምፒውተር የተቀነባበረ ሲሆን የክፍለ ሀገራቱ አጠቃላይ መረጃ የማቀነባበሩ ተግባር ተጠናቆ ሪፖርቱ ከመጀመሪያው ዙር መረጃ ጋር በማዘጋጀት ላይ ነው::

3.2.5.3 የ1980 የቪይታል ምዝገባ ኩነቶች የኤዲቲንግና ኮዲንግ ተግባር ቀጥሎ ከኢሉባቡርና ከፋ በስተቀር የሁሉም ክፍለ ሀገር መረጃ ተጠናቆ በኮምፒውተር የማቀነባበሩ ተግባር እየተካሄደ ነው::

3.2.5.4 በ1980 የተካሄደው የሰው ኃይል ጥናት የተሰበሰበው መረጃ በኮምፒውተር አቀነባበር ሠንጠረዦችን በማዘጋጀት ለመገምገም በታቀደው መሠረት ከጥናቱ ከሁለተኛው እስከ አራተኛው ዙሮች የተሰበሰቡ መረጃዎች የተቀነባበሩ ሲሆን የታዩትም አንዳንድ ስህተቶችም ተስተካክለው እንደገና እንዲሠሩ ተደርጉ በሠንጠረዥ መልክ ለቀረቡ መረጃዎች የትንተና ተግባር እየተካሄደ ነው::

3.2.5.5 የቤተሰብና የወሊድ ሁኔታን ጥናት በአገር አቀፍ ደረጃ /ኤርትራ፣ ትግራይ፣ ጎንደር፣ ወሎን ሳይጨምር/ የመረጃ አሰባሰቡ ተግባር በሐምሌ ወር 1982 መጨረሻ የተጠናቀቀ ሲሆን በጥናቱ የተሞሉ መጠይቆችም ወደ ዋናው መ/ቤት ተጠቃለው ገብተዋል::

በዚህ ጥናት በማጠቃለያ የተሞሉት መረጃዎች በኮምፒውተር የተቀነባበሩ ሲሆን የቅድሚያ ሪፖርት /PRELIMINARY REPORT/ ዝግጅት ተግባር በመከናወን ላይ ነው:: በተጨማሪም ለዚሁ ጥናት የሚያገለግል የኤዲቲንግና ኮዲንግ መመሪያዎች የተዘጋጁ ሲሆን ለኮደሮችና ለኤዲተሮች ሥልጠና ተሰጥቶ የዋና መጠይቆች የኤዲቲንግና የኮዲንግ ተግባርም ተጠናቋል::

... /12

3.2.6 <u>በገጠር የአመጋገብ ጥናት፣</u>

በ1974/75 በገጠር በተካሄደው የአመጋገብ ጥናት ውጤት የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች የተሠራጨ ቢሆን ስለ ሕፃናት የአመጋገብ ሁኔታዎች ትንተና በተካሄዱት በስት ዞሮች የተገኘው ሪፖርት በስፋትና በጥልቀት የበለጠ ማካሄድ እንደሚቻል ስምምነት ላይ ስለተደረሰ እንደገና የኮምፒዩተር ትንተና ተግባር ተከናውኗል::

3.2.7 <u>ዓመታዊ የስታትስቲክስ መጽሔት፣</u>

የ1979 እና የ1980 እንደዚሁም ደግሞ አሳፍ አሳፍ የ1981 አጠቃላይ መረጃዎችን የያዘው ዓመታዊ የስታትስቲክስ መጽሔት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል:: ከዚሁ መጽሔት ቀደም ቢልም በዓይነታቸውና በመጠናቸው የተመረጡ አጠቃላይ መረጃዎችን ብቻ የሚይዝ የኪስ መጽሔት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል::

3.2.8 <u>ሌሎች የተከናወኑ ተግባራት፣</u>

3.2.8.1 ከዚህ ቀደም እንደሚደረገው ሁሉ ለልዩ ልዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች አስፈላጊው የቴክኒክና የቁጥቁስ እርዳታ ተደርጓል::

3.2.8.2 ለቤተሰብና ወሊድ ጥናት ውጤት የሚረዳ በገጠርና በከተማ የሚገኙትን ቀበሌዎች በየአስተዳደር፣ ራስገዝና አውራጃዎች የሚያሣይ ቡክ ተዘጋጅቷል:: ለዚሁ ጥናት ውጤት ማባዣ /መልቲፕላየር/ የተዘጋጀ ቢሆን ለዚሁ ጥናት የሚቀደሎቹ ሪፖርት ዝግጅት በመጠናቀቅ ላይ ነው:: በተጨማሪም በ1982 የተካሄደው የቤተሰብና ወሊድ ምዝገባን ከ1976 የሕዝብና ቤቶች ቆጠራና ከ1982 የግብርና ጥናት ምዝገባ ጋር ለማወዳደር ጥረት ተደርጎ ከፍተኛ ልዩነት የታየባቸው አካባቢዎች ተለይተዋል:: ይኸው ምዝገባ እንደገና ከ1983 የግብርና ምዝገባ ጋር የማወዳደሩ ሥራ ተከናውኗል:: በተጨማሪም በአንዳንድ ችግሮች ምክንያት በተዘጉ ገ/ማህበራት ምትክ አዳዲስ ገበሬ ማህበራት ተመርጠዋል:: ለትንበያ ጥናት የማባዣ ቡክ ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚ ክፍሎች ተሰጥቷል::

3.2.8.3 የ13 አስተዳደር አካባቢዎችና አውራጃዎች ካርታ በሴሮይ ሕትመት ተዘጋጅቷል:: እንደዚሁም የ15 አውራጃዎች ካርታ በተመሣሣይ ሕትመት ተሠርቶ ሲጠናቀቅ የ4 አውራጃዎች በመሠራት ላይ ይገኛል::

3.2.8.4 ለመ/ቤታችን መምርያዎችና አገልግሎቶች የሚጠቀሙባቸውን ልዩ ልዩ ካርታዎች፣ በዛት ያላቸው መጠይቆች፣ ግራፎች፣ ሠንጠረዦች፣ ቻርቶች፣ ካርዶች፣ የመጽሔት ሽፋን ገጾች እንዲሁም ሌሎች ተመሣሣይነት ያላቸው በርካታ ሥራዎች ተከናውነዋል::

3.2.8.5 የስታንዳርዱ ሥራን በተመለከተ በመ/ቤቱ የወጡት ሪፖርቶች፣ መጠይቆች፣ ፎርሞችና መመሪያዎችን በመመርመር የአመዳደብ፣ የትርጉምና የፅንሰ-ሃሳብ፣ የኮድ አሰጣጥንና የመሣሠሉት ሁኔታዎች አንድ ዓይነትና ወጥ አሠራር እንዲኖራቸው የሚያስችልና ለመንደርደሪያ የሚያገለግሉ አስፈላጊ ዝግጅት በመጠናቀቅ ላይ ነው::

3.2.8.6 ከካናዳ ዓለም አቀፍ ጥናትና ምርምር ድርጅት በተገኘ የገንዘብ እርዳታ የሠፈራ ፕሮግራም በሚካሄድባቸው አካባቢዎች የተሰበሰቡትን መሠረታዊ የሆኑ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መረጃዎች የቅንብር ተግባር ተጠናቆ በወጡት ሠንጠረዦች ላይ መረጃውን የመተንተንና የሪፖርት ዝግጅቱ ተግባር ስለተጠናቀቀ በሕትመት ላይ ይገኛል::

3.2.8.7 የማዕድን ስታቲስቲክስ የ1982 መረጃ የተሰበሰበ ሲሆን የውሃ ስርጭት አገልግሎትን በተመለከተ ደግሞ ከ1977 እስከ 1980 ድረስ ያለው ከአንዳንድ ዝርዝር መረጃዎች በስተቀር ተለቅሞ የተጠናቀቀ ሲሆን በሠንጠረዥ መልክ የማቀነባበሩ ሥራ ተከናውኗል::

3.2.8.8 የሕንፃ ኮንስትራክሽን ማለትም የአዲስ አበባ አስተዳደር አካባቢ የቤት ሥራ ፍቃድን በተመለከተ የ1979፣ የ1980 እና የ1981 መረጃዎች ተቀነባብረው የተጠናቀቀ ሲሆን የ1982 መረጃም ተሰብስቧል:: ለመጀመሪያ ጊዜ ስለሕንፃኮንስትራክሽን ለማጥናት በታቀደው መሠረት መጠይቅ ተዘጋጅቶ በሚኒስቴሩ መ/ቤት በኩል ለየድርጅቶቹ ተልኮ ከስዱስት ተደራጮች ውስጥ አራቱ ብቻ በከፊል መልስ ሰጥተዋል:: ሆኖም የተቀሩት ድርጅቶች በወቅቱ መልስ ባለመስጠታቸው የማሰባሰቢያ ደብዳቤ ቢፃፍም እስካሁን መልስ አልሰጡም::

.../14

3.2.8.9 በገጠር የአመጋገብ ክትትል ሥርዓትን ለመገምገም ታስቦ ብሔራዊ የአመጋገብ ክትትል ሥርዓት/National Nutritional Surveillance System/ የሙከራ ጥናት ተካሒዶ የተሰበሰበው መረጃ ከኢትዮጵያ ምግብ ጥናት ድርጅት ጋር በመተባበር የኤዲቲንግ፣ ኮዲንግና የመረጃ ቅንብሩ ተግባር ተከናውና የሪፖርት ዝግጅቱ ሥራ በመጠናቀቅ ላይ ነው፡፡ እንደዚሁም የመጀመሪያ ዙር ጥናት ለማካሔድ የመጠይቅ፣ መመሪያና እንዲሁም አስፈላጊ የሆኑ የቅድመ ዝግጅት ተግባራት በመከናወን ላይ ናቸው፡፡

3.2.8.10 ስለ ኢትዮጵያ ሠራተኞች ማህበር ከኢሠማ ጽ/ቤት ጋር በተደረገው ስምምነትና ትብብር ለተሰበሰበው መረጃ የኤዲቲንግና ኮዲንግ ሥራ ተጠናቆ መረጃዎችን ወደ ኮምፒውተር የማስገባት ሥራ ተካሂዷል፡፡

3.2.8.11 የመምህራን ጥናት፣ የጤና ጥናት /በገጠር/፣ የአካባቢ ሁኔታ ጥናትና እንዲሁም ደግሞ የሲኒማና የትያትር ቤቶችን እንቅስቃሴ ጥናቶችን ለማካሔድ የመጠይቆች፣ የመመሪያዎችና የሠንጠረዦች ዝግጅት በየደረጃው ተጠናቀዋል፡፡

3.2.8.12 1982 የተጀመረው የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ የዋጋ፣ የገበያ ሁኔታና ከብቶች የተሸጡበትን ምክንያት የሚጠቁመው ጥናት የዘጠኝ ወር መረጃ ተሰብስቦ የኤዲቲንግና ኮዲንግ እንዲሁም የዳታ ኢንትሪ ሥራ ተጠናቆ የኮምፒውተር ቅንብሩ ተግባር ቀጥሏል፡፡ የዚሁ ጥናት የ1982 በጀት ዓመት ሪፖርትና የ1983 የመጀመሪያ ሩብ ዓመት በየወሩ ሪፖርት ለማውጣት ቢታቀድም በመረጃ ማቀነባበሪያ መምሪያ የሥራዎች መደራረብ ምክንያት እስከ ሚያዝያ ወር 1982 ድረስ ያሉት ሪፖርቶች ብቻ ተጠናቀዋል፡፡

3.2.8.13 የብሔራዊ አካውንትን ሥራ ለማስጀመር ከሲዊድን ዓለም አቀፍ ድርጅት በተገኘው እርዳታና ከስታትስቲክስ ስዊድን ጋር በተደረገው ስምምነት መሠረት አንድ የውጭ አገር ኤክስፐርት ከመምሪያው ሠራተኞች ጋር በመሥራት ላይ ይገኛል፡፡ ይኸው ብሔራዊ አካውንትን የሚያመለክት የአሠራር ዘዴ በተለይም ምርት /PRODUCTION ACCOUNT/ የሚያመለክት ጽሑፍ ዝግጅት በአገር ውስጥ ባለሙያ በመሠራት ላይ ቢሆን የብሔራዊ አካውንት መሠረተ/ሃሣብ የሚመለከት አጭር ሥልጠና

.../15

ስመምሪያውና ከሥራው ጋር በተዛማጅ ግንኙነት ለሰቹ ባለሙያዎች ተሰጥቷል:: እንዲሁም ራስን በራስ ለማስተማር የሚያስችል የፒ.ሲ. ፕሮግራምና ሠንጠረዦችን ለማዘጋጀት የሚያገለግል ፕሮግራም ስምምዱ ተደርጓል:: ለዚሁ ጥናት ከ1973 ጀምሮ እስከ 1982 ያለውን የግብርና ውጤቶች ምርትና የአምራች ዋጋ ለመሰብሰብ መጠይቆች ወደሚመለከታቸው ድርጅቶች ተሰራጭቷል::

3.2.8.14 የውጭ ንግድ ስታትስቲክስ መረጃ አሰባሰብና የኮርማት ሥራ ተጠናቆ ለመጀመሪያ ጊዜ እ.ኤ.አ. 1990 የመጀመሪያ ሦስት ወራት መረጃ በመጽሔት መልክ ለማውጣት ሪፖርቱ በሕትመት ላይ ይገኛል:: እንዲሁም የዚሁ ጥናት የ1990 ሁለተኛው ሦስት ወራት መረጃ ተሰብስቦ በአብዛኛው ተቀነባብሯል::

3.2.8.15 በ1973 በገጠር የተካሄደው የቤተሰብ ገቢ፣ ፍጆታና ወጪ ጥናት ውጤት ሥራውን ተረክበው የሚሠሩት ፕሮግራመር ወደ ሌላ መ/ቤት በመዛወራቸው ምክንያት ተቋርጦ ስለነበርና የአጠቃላይ ሪፖርቱ አስፈላጊነት ስለታመነበት በአሁኑ ወቅት እንደገና ለማስጀመር ፕሮግራም ተዘጋጅቷል:: በተጨማሪም የአርሲ፣ የሸዋና የጋሞ ጎፋ የምግብና የመጠጥ መረጃ በተመለከተ በዓለም ባንክ ጥያቄ መሠረት ተዘጋጅቶ መረጃው እንዲላክ ተደርጓል:: በተመሣሣይ ደረጃ የዚሁ ጥናት በሠፈራ ጣቢያ ተካሂዶ የመረጃ ማቀነባበሩ ተግባር ቢጠናቀቅም የወጡት ሠንጠረዦች የተፈለገውን የመረጃ ዓይነት ስላላካተቱና ሌሎችም በተፈለገው መንገድ ያልተሰሩ በመሆናቸው እንደገና በእጅ እንዲሠሩ ተደርጓል:: ስለሆነም በብሔራዊ ደረጃ የአጠቃላይ፣ የመደበኛና የስገበጋ ሠፋሪዎች ሪፖርት ተዘጋጅቶ የተጠናቀቀ ቢሆን የአጠቃላይ ሠፋሪዎች ሪፖርት የታይፕ ሥራ ተጠናቆ የሌሎቹ ሥራ ደግሞ ተጀምሯል::

3.2.8.16 የቅድመ ዝግጅት ሥራዎችን በተመለከተ በ1983 ሊካሄዱ የታሠቡ ጥናቶች የሚያገለግሉ መጠይቆችና መመሪያዎች ዝግጅት በአብዛኛው ተጠናቋል:: ይህም ለግብርና ጥናቶች፣ በከተሞች የቤተሰብ በጀት ጥናት፣ ለጊዜ አጠቃቀም የሙከራ ጥናት፣ የአከፋፋይ ንግድ ጥናት ለጤናና አመጋገብ ጥናት መጠቀስ ከሚገባቸው ዋንኞቹ ናቸው::

... /16

4. የበጀትና የሰው ሃይል አጠቃቀም፣

4.1 የበጀት አጠቃቀም፣

በ1983 የዕቅድ ዓመት ለሚከናወኑ ሥራዎች ማስፈፀሚያ የተፈቀደው የመደበኛና የካፒታል በጀት እንደዚሁም በበጀት ዓመቱ የዘጠኝ ወራት ጊዜ ውስጥ ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ የመጣውና ሥራ ላይ የዋለው የገንዘብ እንቅስቃሴ እንደሚከተለው ቀርቧል::

የበጀት ዓይነት	ለ1983 በጀት ዓመት የተፈቀደ	በዘጠኝ ወራት ውስጥ ከገ/ሚ ተጠይቆ ገቢ የሆነ ገንዘብ መጠን	ከገባው በሥራ ላይ የዋለው ገንዘብ መጠን	ልዩነት
መደበኛ	2,903,966	1,951,291.18	1,951,291.18	—
ካፒታል	5,224,400	3,521,504.00	3,857,199.53	+335,695.53
ድምር	8,128,366	5,472,795.18	5,808,490.71	+335,695.53

ከዚህ በላይ ከቀረበው ሠንጠረዥ እንደሚታየው በ1983 ለሚከናወነው ሥራ የተፈቀደው ጠቅላላ በጀት ብር 8,128,366 ሲሆን ከዚህም ውስጥ ብር 2,903,966 ለመደበኛ በጀት፣ ብር 5,224,400 ለካፒታል በጀት የተፈቀደ ነው:: ይህም የካፒታል በጀት ለተቀናጀ የምግብና እርሻ ስታትስቲክስ ጥናት የሚውል ነው:: ለበጀት ዓመቱ ከተፈቀደው ገንዘብ ውስጥ ብር 5,472,795.18 ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ ለመ/ቤቱ ገቢ ሲሆን ይህም ከመደበኛ በጀት ብር 1,951,291 ከ18 ሳንቲም፣ ከካፒታል በጀት ብር 3,521,504 ነው::

ለመ/ቤቱ ገቢ ከሆነው ገንዘብ ውስጥ ሥራ ላይ የዋለው ጠቅላላ ገንዘብ ብር 5,808,490,ከ71 ሳንቲም ነው:: ይህ ወጪ በበጀት ዓይነት ሲታይ፣ ከመደበኛ በጀት ብር 1,951;291 ከ18 ሳንቲም / 100% ./ከካፒታል በጀት ብር 3,857,199 ከ53 ሳንቲም :/ 109 %/ / ነው:: የካፒታል በጀትን አስመልክቶ በብልጫ የወጣው ገንዘብ የተገኘው ዓለምአቀፍ ድርጅቶች ለተለያዩ ፕሮጀክቶች ሥራ ማስፈፀሚያ ገቢ ከአደረጉት ገንዘብ የሚተካ በብድር መልክ የተወሰደና እንደዚሁም ከ1982 ለ1983 በጀት ዓመት ቀሪ ሆኖ ከተገኘው ገንዘብ የፕሮጀክቱ ሥራ እንዳያጓትትና በዕቅዱ መሠረት ለማከናወን ታስቦ በሚቀጥሉት ስድስት ወራት ለመተካት ወጪ ሆኖ የተከፈለ ነው::

በአጠቃላይ ለ1983 በጀት ዓመት የተፈቀደው በጀት ከ1982 በጀት ዓመት ጋር ሲነጻጸር መደበኛ በጀት በብር 65,432 /2.3% / ዕድገት ሲያሳይ የካፒታል በጀት ግን በብር 980,900 /15.8% / ቀንሷል:: በተጨማሪም ባለፉት ዘጠኝ ወራት ጊዜ ውስጥ ለመ/ቤቱ ገቢ መሆን ከነበረበት ገንዘብ ውስጥ ብር 396,796 / 15% / በገንዘብ ሚኒስቴር ተቀንሶ ቀርቷል:: ይህም በፕሮጀክቱ የሥራ ሂደት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ እንደሚያደርግ መገመት አያዳግትም ከመንግሥት ከተፈቀደው ሌላ ለተለያዩ ጥናቶች ማስፈፀሚያ ብር 517,109.70 ተገኝቷል:: ይኸውም ብር 76,210 ከዓለም አቀፍ የሕፃናት ፈንድ /ዩ.ኒ.ሴ.ፍ/፣ ብር 217,757.60 ከሲዊድን ዓለም አቀፍ ድርጅት /ሲዳ/፣ ብር 173,142.10 ከዓለም አቀፍ የሕዝብ ጥናት ፈንድ/ዩ.ኤን.ኤፍ.ፒ.ኤ / የተገኘ ሲሆን ብር 50,000 ከዕርዳታ ማስተባበሪያና ማቋቋሚያ ኮሚሽን ለቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ጥናት ሥራ ማስኬጃ የተገኘ ነው::

4.2 የሰው ኃይል አጠቃቀም፣

በዕቅዱ ዓመት መጀመሪያና በዘጠኝ ወር መጨረሻ የነበረው የሰው ሃይል ብዛት ቀጥሎ በሠንጠረዥ ቀርቧል::

የሰው ኃይል በቅጥርዓይነት

አጠቃላይ ሁኔታ	የሠራተኛ ቅጥር ሁኔታ		ጠቅላላ የሠራተኞች ብዛት
	ቋሚ	ኮንትራት	
በበጀት ዓመቱ መጀመሪያ የነበረ	403	1394	1797
አዲስ የተቀጠረ	26	34	60
በጡረታ የተገለሉ	1	—	1
በሞት የተለዩ	1	—	1
በገዛ ፈቃዳቸው የተሰናበቱ	13	13	26
መጋቢት 30 /1983 የነበረ	414	1415	1829

... /18

ከዚህ በላይ በቀረበው ሠንጠረዥ እንደሚታየው 414 ቋሚና 1415 የኮንትራት ሠራተኞች በድምሩ 1829 ሠራተኞች ይገኛሉ። ይህም በዕቅዱ ዓመቱ መጀመሪያ ከነበረው የሰው ኃይል ጋር ሲነጻጸር 1.8 በመቶ ዕድገት አሣይቷል እንደዚሁም 24%/ የሚሆኑት ቋሚ ሠራተኞችና 88%/ የሚሆኑት የኮንትራት ሠራተኞች ከዋናው መ/ቤት ውጪ በየራስ ገዞና አስተዳደር አካባቢው ተመድበው በመሥራት ላይ የሚገኙ ናቸው። በአንጻሩ በሰሜን ክፍል ሀገራችን በተከሰተው ችግር ምክንያት እስከ መጋቢት 30/1983 ድረስ ከጐጃም፣ከጐንደርና ከወለጋ አስተዳደር አካባቢዎች 22 ሠራተኞች ተፈናቅለው ዋናው መ/ቤት የመጡ ሲሆን በልዩ ልዩ የሥራ ዘርፎች ተመድበው ሥራቸውን በማከናወን ላይ ይገኛሉ።

የጊዜያዊ ሠራተኞች የአቀጣጠር ሁኔታን በተመለከተ በተሻረው ገበሬ ማህበራት የግብርና ጥናት በተለይም የሰብል አጠባና የታረሠ መሬት ልኬት በሚከናወንበት ወቅት ለእያንዳንዱ መረጃ ሰብሳቢ ረዳት ስለሚያስፈልገው ለሁለት ወራት ገደማ ጊዜያዊ ሠራተኞች በቀን ሙያተኛነት ይቀጠራሉ። እንደዚሁም ለተወሠኑ ጥናቶችና ሥራዎች ጊዜያዊ የሥራ ውጥረት በሚኖርበት ወቅት ብቻ የጉልበት ሠራተኞች እንደሚቀጠሩ መታወቅ ይኖርበታል።

5. ያጋጠሙ ችግሮች፡

ባለፉት የዕቅዱ ዓመታት በቀረቡት የዕቅድ አፈጻጸም ሪፖርቶች ውስጥ በአፈጻጸም ወቅት ያጋጠሙ ችግሮች በአብዛኛው እስከ ዛሬ ድረስ መፍትሔ ባለማግኘታቸው አሁንም በመስሪያቤቱ ሥራ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ እያሣደሩ ናቸው።ስለሆነም በዚህም ሪፖርት ቀደም ሲሉ የነበሩት ችግሮች እንዳሉ በመውሰድ በተሟሟይ ሁኔታ ዋና ዋናዎቹ ችግሮች እንደሚከተለው ቀርበዋል።

5.1 የቢሮ ጥበት፡

የሀገርን እድገትና ልማት ለማፋጠን በማዕከላዊነት በየጊዜው የሚወጡትን እቅዶች ለማስፈፀም በሚደረገው የሥራ እንቅስቃሴ በብዛት እያደገ የመጣውን ሥራና የሰው ኃይል በተወሰኑ ቢሮዎችና የቦታ ይዞታ ለማስተናገድ ካለመቻሉ በላይ ሥራዎችን በሚፈለገው መንገድና ዓይነት ለማከናወን ከባድ ችግር እየፈጠረ ነው።

ይህም የመ/ቤቱ ቋሚ ችግር ሆኖ የቆየው የቢሮ ጥበት ሁኔታ መፍትሔ እንዲያገኝ በ1980 የበጀት ዓመት ለሕንፃ ዲዛይን ሥራ በጀት ተፈቅዶ የመጨረሻ ደረጃ የዲዛይን ሥራ የተጠናቀቀ ቢሆንም በልዩ ልዩ ምክንያቶች ባቢያ የሕንፃው ሥራ በታሠበው ወቅት ባለመጀመሩና በአንጻሩም የተጨማሪ ሠራተኞች በብዛት መመደብ ችግሩን ስላባባሰው አነስተኛ ቢሮዎች በመቀጠልና በመከፋፈል ለማቃለል ቢሞከርም እርምጃው ዘላቂና አጥጋቢ መፍትሔ ሊሆን አልቻለም።።

5.2 <u>የመሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች ትብብር ማነስ፤</u>

ለስታትስቲክስ መረጃዎች በወቅቱና በጥራቱ መገኘት የመ/ቤቶች፣ የድርጅቶችና የግለሰቦች ትብብር በከፍተኛ ደረጃ የሚጠበቅ ነው።።ይሁን እንጂ ባለፉት ዓመታት እንደታየው ሁሉ በዚህም የዕቅድ ዓመት የተባትኖም ሆነ የትብብር ሁኔታ ዝቅተኛ ሆኖ ተገኝቷል።። በዚህም ምክንያት ለሚዘጋጁት ልዩ ልዩ ስታትስቲካዊ መጽሔት ይዘት መወሰንና መቀነስ እንደዚሁም ለሪፖርቶች መዘግየት አብይ ምክንያት ሆኗል።።

5.3 <u>የበጀት ቅነሣና የፋይናንስ አሠራር ሁኔታ፤</u>

መንግሥት ለስታትስቲክስ ሥራ ከፍተኛ ግምት በመስጠቱ ከ1973 ጀምሮ የካፒታል በጀት እየተፈቀደ በየዓመቱ ሥራው በስፋት በመካሔድ ላይ መሆኑ የሚታወቅ ነው።። ሆኖም አገሪቷ በገጠማት የተለያዩ ችግሮች መቋቋሚያ ቅድሚያ በመስጠት በተለይም የካፒታል በጀት ቅነሣ ተደርጓል።። ይኸውም ለዘመኑ የተፈቀደው የካፒታል በጀት ከ1982 በጀት ዓመት ጋር ሲነጻፀር 15.8% / ከመቀነሱም ሌላ ባለፉት ዘጠኝ ወራት ጊዜ ውስጥ ገቢ መሆን ከነበረበት ገንዘብ ውስጥ ብር 396,796 /15% / በገንዘብ ሚኒስቴር ተቀንሶ ቀርቷል።። ይኸም በፕሮጀክቱ የሥራ ሂደት ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ እንደሚያደርግ መገመት አያዳግትም።።

የሥራው እንቅስቃሴ ሙሉ በሙሉ እንዳይገታና በፕሮግራሙ መሠረት ለማራመድ ታስቦ ዓለም አቀፍ ድርጅቶች ለተለያዩ ፕሮጀክቶች ሥራ ማስፈፀሚያ ገቢ ከአደረጉት ገንዘብ የሚተካ በብድር መልክ ተወስዶ ሲሠራበት ቆይቷል።። ይህም ለጊዜያዊ ችግር ማቃለያ ቢሆንም የተወሰደው ገንዘብ መከፈል ስለሚኖርበት ዘላቂ መፍትሔ ሊሆን አይችልም።።

... /20

በመ/ቤቱ አማካይነት የሚካሄዱት ጥናቶችና የስታቲስቲክስ ሥራዎች በየአስተዳደር አካባቢዎች ደረጃም በመሆኑ ለደመወዝና ሥራ ማስኬጃ የሚውለው ገንዘብ በባንክ በኩል አዲስ አበባ ከሚገኘው ዋና መ/ቤት ይሠራጫል። የሥራው ዐበይ በሰኔ 30 የማይቋረጥ በመሆኑና በተለያዩ ምክንያቶች በበጀት ዓመቱ መጨረሻ የወጪ ማስረጃዎች ተጠቃለው ስለማይመጡና ስለማይወራረዱ ሰነዶች በፈሰስ እዳነት ተቆጥረው ከሚቀጥለው በጀት ዓመት ሂሣብ ተቀናሽ ስለሚደረግ የዕቅዱ ዘመኑን ሥራ በሚገባ ለማንቀሣቀስ አስቸጋሪ ሆኗል። እንደዚሁም የተለያዩ ግለሰቦች በኋላፊነት ካንቀሳቀሱት ገንዘብ በጉድለት የሚፈለግባቸው የሰነድ ሂሣብ መ/ቤቱ በተመሣሣይ ሁኔታ በዕዳ በየጊዜው ይጠየቅበታል።

ቀደም ሲል እንደተጠቀሰው በፕሮጀክቶች ሥራ ማስኬጃ በልዩ ልዩ አርዕስት የተፈቀደው በጀት በየወሩ ሲጠየቅ እየተቀነሰ ስለሚከፈል በሥራ አፈጻጸሙ ላይ ችግር አስከትሏል። ሆኖም በፕሮግራሙ መሠረት የተፈቀደው በጀት ዘግይቶም ቢሆን ተሟልቶ ይሰጣል በሚል ግምት በመ/ቤቱ ካዝና ከሚገኝ ማናቸውም ገንዘብ ላይ ክፍያ እንዲፈፀም ሁኔታው ያስገድዳል። በመጨረሻም በወጪ አርዕስት ለማስተካከል ለበጀት ዓመቱ የተፈቀደው ገንዘብ ሲጠየቅ ክፍያው የተፈፀመው ለአርዕስቱ ከተያዘው የበጀት ጣሪያ በላይ ያለመሆኑ እየታወቀ ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ ከመጣው በላይ ተከፍሏል እየተባለ በየዓመቱ ፈሰስ እንጠየቅበታለን። ችግሩም ከዘመን ወደ ዘመን እየተሸጋገረና እየተደራረበ በየዓመቱ አዳዲስ የፈሰስ ዕዳ እዳታ ከለበት በመሄዱ አሳሳቢ ደረጃ ላይ ደርሷል።